

TIESLIETU PADOME

Brīvības bulvāris 36
Rīga
LV-1511

Tālr.: 67 020 350
Fakss: 67 020 351
E-pasts: t.padome@at.gov.lv

Rīgā

09.03.2015.

Lēmums Nr.33

Par tiesnešu atalgojumu

Tieslietu padome ir iepazinusies ar Tiesnešu biedrības 2014. gada 1.decembra vēstuli un atzinumu "Tiesnešu darba samaksa. Situācija 2015. gada janvārī" un izdiskutējusi jautājumu par pašreizējo situāciju saistībā ar tiesnešu atalgojumu.

Ievērojot to, ka:

- 1) jau 2012. gada 28. marta Satversmes tiesas lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2011-10-01 (turpmāk – lēmums lietā Nr. 2011-10-01) norādīts: "Izskatot lietu, Satversmes tiesa konstatēja, ka konstitucionālajā sūdzībā norādītas atlīdzības sistēmas problēmas. Arī likumdevējs vairākkārt atzina, ka jauno sistēmu ir nepieciešams pilnveidot." Līdz ar to pats likumdevējs jau 2012. gadā ir norādījis uz problēmām tiesnešu atlīdzības sistēmā;
- 2) līdz pat šim brīdim likumdevējs nav novērsis "problēmas" (nav arī mēģinājis šo procesu uzsākt);
- 3) kopš 2012. gada Atlīdzības likumā izdarīti vairāki grozījumi¹, palielinot vēl vairāk starpību starp tiesnešu atalgojumu un valsts pārvaldes darbinieku atalgojumu;
- 4) sākotnēji plānotais izpildvaras juristu un tiesnešu atalgojuma līdzsvars ir nesamērīgi nojaukts (1) likuma grozījumu un (2) jau sākotnēji atlīdzības sistēmā pieļauto kļūdu rezultātā;

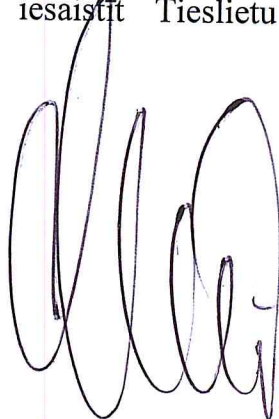
¹ Tiesnešu atalgojums nav pārvērtēts pēc tam, kad tika atcelta iespēja tiesnešiem un prokuroriem saņemt prēmijas un piemaksas (2011. gada 16. jūnija grozījumi Atlīdzības likumā, stājās spēkā 01.08.2011.), ne arī izstrādājot un pieņemot 2011. gada 15. novembra grozījumus, spēkā stājās 01.01.2013, un 2014. gada 30. oktobra grozījumus, spēkā stājās 29.11.2014. Minētie grozījumi atceļ iepriekš likumā noteiktos ierobežojumus attiecībā uz piemaksu un prēmiju izmaksu valsts pārvaldes darbiniekiem un maina pieļaujamo maksimālo piemaksu apmēru (14. panta divpadsmitajā daļā: 20% → 30% → 40% un 14. panta trīspadsmitajā 50% → 60%).

- 5) šā brīža izpildvaras juristu un tiesnešu atalgojuma attiecība ir nesamērīga un tiesnešu atalgojums neatbilst tiesnešu neatkarības principam un nenodrošina tiesnešiem atbilstošu atlīdzību²;

Ņemot vērā Tieslietu padomes kompetenci³ un tās izveides mērķi, kā arī ievērojot Satversmes tiesas lēmumā lietā Nr. 2011-10-01 norādīto (“30. [...] par atlīdzības sistēmas problēmu novēršanas efektīvāko veidu uzskatāma likumdevēja un Tieslietu padomes sadarbība to kompetences ietvaros”), atlīdzības sistēmas nepilnības vislabāk var novērst, Tieslietu padomei un likumdevējam sadarbojoties, Tieslietu padome **nolēma**:

1. aicināt likumdevēju un izpildvaru novērst radušos situāciju un izdarīt grozījumus normatīvajos aktos;
2. lai iespējami efektīvi novērstu nepilnības atlīdzības sistēmā, aicināt likumdevēju un izpildvaru iesaistīt Tieslietu padomi likumprojekta izstrādes procesa visās stadijās.

Tieslietu padomes priekšsēdētājs

I. Bičkovičs

² Neatbilstības iemesli:

pirmkārt, par līdzvērtīgām uzskatītas algas tiesu varā (tiesnešiem) un izpildvarā šobrīd var atšķirties pat vairāk nekā par 50%;

otrkārt, vidējā alga valstī kopš brīža, kad tika noteikta nemainīga tiesneša alga, ir palielinājusies par 16%;

treškārt, atlīdzības sistēma neparedz mehānismu, kas nodrošinātu tiesnešu darba samaksas reālo vērtību;

³ ST lēmums lietā Nr. 2011-10-01:

26. [...] Ar 2010. gada 3. jūnija likumu „Grozījumi likumā „Par tiesu varu””, kas stājās spēkā 2010. gada 1. augustā, ir izveidota Tieslietu padome – koleģiāla institūcija, kas piedalās tiesu sistēmas politikas un stratēģijas izstrādē un kas pārstāv tiesu varu. Likumā paredzētas arī Tieslietu padomes tiesības savas kompetences ietvaros iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu Satversmes tiesā.

Tieslietu padomes pastāvēšana nekādā veidā neierobežo tiesnešu un prokuroru, kā arī citu cilvēku individuālo tiesību apjomu. Tomēr tai piešķirtā kompetence dod pamatu atzinumam, **ka tiesu neatkarības garantiju aizstāvēšanā Satversmes tiesā Tieslietu padomei ir plašākas procesuālās tiesības nekā indivīdam.**

Tieslietu padome var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā arī tādā gadījumā, ja likums neatbilst Satversmes 83. pantam, bet šī neatbilstība nerada personai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

30. [...] Satversmes tiesa jau norādīja, ka tiesu sistēmas politikas un stratēģijas izstrādei, tiesu sistēmas darba organizācijas pilnveidošanai un **tiesu varas viedokļa pārstāvēšanai** ir izveidota Tieslietu padome. [...]